

GRONINGE N

AFDELINGSORGAAN
NEDERLANDSE
GENEALOGISCHE
VERENIGING
AFDELING GRONINGEN
2022 JAARGANG 29

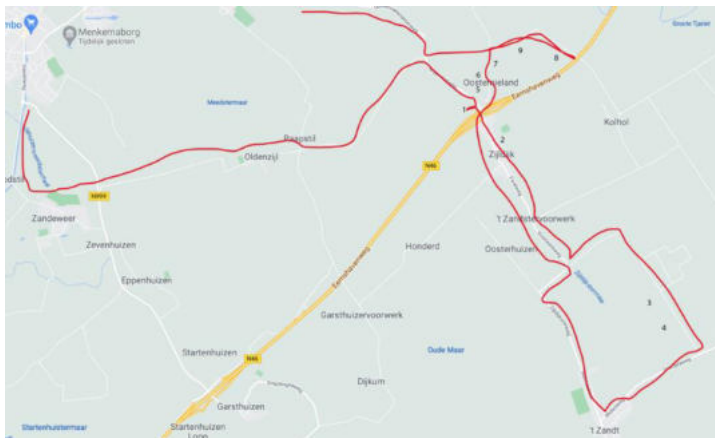
Boerderijen op het Hoogeland

Mattie Bruining-Hoeksma, m.bruining@chello.nl

In de zomer van 2021 heb ik een tweedaagse fietstocht uitgezet langs de boerderijen op het Hoogeland, waar voorouders en hun verwanten van mijn man hebben gewoond.

Vanaf onze basis, een camping bij Uithuizen, gingen mijn man en ik, fietsend via weggetjes door de weilanden en langs beekjes, op pad. Als eerst gingen we langs de Grootte Ark, Fivelweg 2. Nr. 1 op de kaart. We maakten op afstand foto's van de boerderij. Ik heb later de bewoners nog een brief gestuurd en dit stond o.a. in het antwoord:

Tot 2012 was het adres van deze boerderij Fivelweg 2, Zijldijk, maar sindsdien is het officieel Fivelweg 2 Oosternieland geworden. (Omdat Zijldijk tot de gemeente Loppersum behoorde en de N46 officieel de scheiding tussen Loppersum en toenmalige gemeente Eemsmond was hebben ze ons verplaatst van dorp en niet van gemeente).

De route van de 1^e fietsdag

De familie van mijn man noemde zich Arkema, naar de boerderij waar ze woonden (Fivelweg 2) en waar een schuilkerk van de Doopsgezinden was.

Fivelweg 2

Er waren meerdere boerderijen die Ark heetten:
Oosternielandsterweg 36, Oosternieland, de Kleine Ark.
Korendijk 5, 't Zandt, de grote Ark.
Toppinga's weg 2, Oudeschip, de grote Ark.
Op alle boerderijen hebben Arkema's gewoond die familie van elkaar waren.

Ik begin even met de oudst bekende voorouders:
Zij woonden op boerderij Voorwerk Den Hoornsterweg 6, Oosternieland. Nr. 8 op het kaartje.
Evert Clasen, 1660-1725. Gehuwd in 1688 met Anje Pieters 1665-1748.
Hun namen waren ingemetseld in de muur van de boerderij.

Boerderijenboek Uithuizermeeden nr. 16 (Beeldbank Groningen)

We fietsten langs de plaats, maar de boerderij stond er niet meer. We spraken met de bewoonster en mochten even kijken en foto's maken. We vonden het prachtig om op deze plek te zijn, je kon je wel inbeelden hoe ze daar gelopen en geleefd hadden. Vroeger liep er een pad door de weilanden naar het dorp. Jammer dat de oude stee er niet meer was, maar gelukkig is er veel op internet en in boeken te vinden. De bewoonster vertelde dat de boerderij begin jaren 1970 na een brand en later een storm is ingezakt. De genoemde stenen zijn in de nieuwe schuur ingemetseld:

De boerderij op een foto uit de jaren 60

Evert Klasen en Anje Pieters kregen 16 kinderen, waarvan 5 volwassen werden.

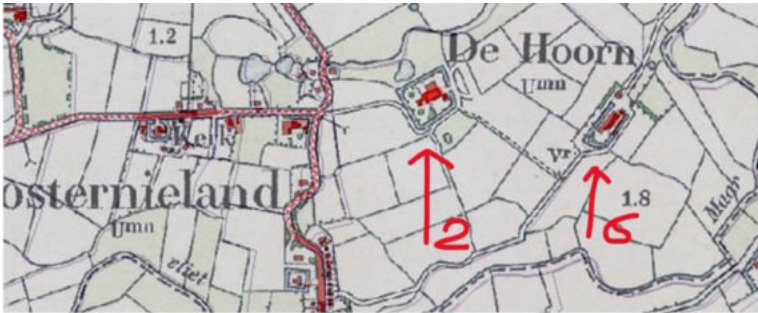
Kind 6: Klaas Everts 1696-1762. Hij bleef op de ouderlijke boerderij wonen en trouwde met Diewerke Leulfs 1695-1737. Hij was ook doopsgezind leraar/vermaner in Zijldijk. Hun zoon Leulf Klasen Enhoorn 1729-1760 trouwde met Ytje Jacobs Rengers 1725-1805. Zoon Jacob Leulfs Enhoorn 1756-1828 trouwde met Jaike Rengers Rengers (verre familie van Ytje) 1793-1873 en zij trouwde later met Egge Willems Arkema 1807-1857, achterkleinkind van kind 13 Bouwke Everts en dus ook in de familielijn van mijn man.

Kind 10: Pieter Everts 1703-1742. Pieter Everts trouwde rond 1732 met Sypke Luilfs 1706-1760, zij is zelf geboren op de ernaast liggende boerderij Voorwerk op Den Hoorn-West, Den Hoornsterweg 2. Nr. 9 op het kaartje. Ze waren dus burens van elkaar.

Kind 13: Bouwke Everts 1706-1767 trouwde in 1726 met 1e Harm Everts 1706-vóór 1732, geboren aan de Korendijk. Zij gingen wonen op de Groote Ark, Fivelweg 2. Nr. 1 op de kaart. Ze kregen daar twee zonen. Als 2e trouwde Bouwke in 1732 met Sijwert Harms 1706-vóór 1748. Zij zijn de voorouders van mijn man. Zij kregen twee zonen en een dochter. Als 3e trouwde Bouwke in 1748 met Derk Arents.

Kind 15: Harm Everts 1708-1764. Hij was getrouwd met Geertje Jacobs Rengers 1716-1768, zus van Ytje Jacobs Rengers. Ze gingen wonen op de Korendijk, daar was hij boer en doopsgezind leraar in Zijldijk. Ze kregen een dochter Anje Harms.

De boerderijen Den Hoorn, Den Hoornsterweg 2 en 6 op een kaart uit 1832:

Beide boerderijen waren een kloosterboerderij (voorwerk of uithof genoemd) van klooster Feldwerd uit Holwierde.

Boerderij Voorwerk Den Hoornsterweg 2 Oosternieland. Nr. 9 op het fietskaartje.

Foto uit het boek "Oosternieland fragmenten uit de geschiedenis van kerk en dorp" van Teun Juk

Bewoners o.a.:

1650 Luit Doorenbos trouwde met Bouwe Rengers 1625-1675, familie van de bovengenoemde Rengers.

1669 Bouwe Rengers trouwde in 1669 met haar 2e man Tonnis Harmens 1625-1707.

1696 Luilef Tonnis 1665-1752 trouwde met Wypke Wypkes 1667-1709.

Dochter Sykke Luilfs 1706-1760 trouwde met buurjongen Pieter Everts, zie boven bij Den Hoornsterweg 6.

Achterkleinkind van Bouwe Rengers, Wibge Luilfs Enhoorn 1768-1810 trouwde in 1788 met

Jacob Egges Arkema 1764-1815 en bleef met hem op deze boerderij wonen. Jacob was een kleinzoon van Martje Sijwerts, de dochter van Bouwke Everts van Evert Klasen en Anje Pieters (de oudste voorouders).

De jongste zoon Lubbert Jacobs Arkema 1807-1876 trouwde in 1818 met Siepke Machiels Toppinga 1807-1857 en bleef op de boerderij wonen. Daarna kwam dochter Wibge Lubberts Arkema 1833-na 1881, die in 1856 trouwde met Klaas Egges Venhuizen 1819-1881 op de boerderij.

Vanaf punt 1, de boerderij aan de Fivelweg fietsten we verder langs punt 2, de Vermaning van

de Doopsgezinden aan de Fivelweg 29 te Zijldijk. Werden de diensten eerst op boerderijen gehouden, vaak nog in het geheim, er kwam later een gebouw. Dit gebouw stamt uit 1772, ter vervanging van een ouder gebouw. We maakten een foto van het gebouw. Rond 1740 was Jacob Rengers Rengers hier leraar/vermaner, vader van de eerdergenoemde Ytje en Geertje Rengers.

Van 1744 tot 1758 was Klaas Everts, zoon van Evert Klasen en Anje Pieters (de oudste voorouders), hier leraar/vermaner. Daarna zijn broer Harm Everts rond 1761. Menno Gaaikema, de vader van Seth, was hier in 1947 predikant.

We gingen via de Voorwerkweg linksaf de Korendijk op. Bij nr 5 (punt 3 op de kaart) maakten we foto's van de boerderij, De Arck genoemd, in 1530 woonde hier de vermaner Eppe Pieters en in 1832 Leulf Jacobs Arkema 1798-1883, zoon van de eerdergenoemde Wibge Luilfs en Jacob Egges Arkema. Leulf was getrouwd met Anje Rengers 1802-1880, zus van Jaike Rengers. Zo komen de Rengers en de Arkema's opnieuw bij elkaar door een huwelijk.

Op Korendijk 1 woonde in 1832 Luurt Jacobs Toppinga, zijn kleindochter Klasien was de eerste vrouw van Klaas Egges Venhuizen, zie bij Den Hoornsterweg 2.

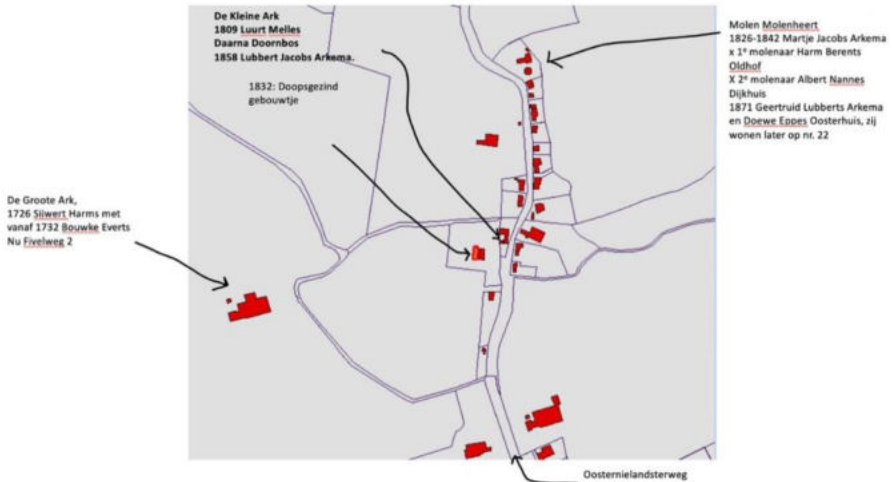

Korendijk 5

Korendijk 1

We fietsten door 't Zandt terug naar Oosternieland en gingen nu rechtsaf door het dorp.

Van het doopsgezinde gebouwtje was niets meer te zien, ook niet van De Kleine Ark. Nr. 5 en 6 op de fietsroute. Op de foto de huidige situatie.

We fietsten verder langs de plek waar molen de Molenheert stond, Oosternielandsterweg 29. Hier heeft Martje Jacobs Arkema gewoond, dochter van de eerdergenoemde Wibge Luijfs Enhoorn en Jacob Egges Arkema. We gingen aan het eind van de weg rechtsaf en fietsten naar de twee boerderijen aan de Den Hoornsterweg 2 en 6, die ik in het begin van mijn verhaal heb genoemd. Dag twee volgt een andere keer.

De familienamen komen we tegen bij verschillende boerderijen, er werd vaak verhuisd, als de kinderen de boerderij overnamen werd er ergens in de buurt een woning gezocht voor de 'oudjes'.

De lijn van Evert Klases en Anje Pieters naar mijn man:

Evert Klases 1660-1725 x 1688 Anje Pieters 1665-1748 Boerderij Voorwerk (6) Oosternieland.

Bouwke Everts r.1706-v.1767 x 1732 Sijwert Harms r.1706-v.1748 Groote Ark, Fivelweg 2.

Jan Sijwerts Arkema r.1735-1783 x 1757 Trijntje Luitjens 1732- . Gingen naar Appingedam.

Harm Jans Arkema 1766-1825 x Christina Abrahams Lamath 1766-1803. Woonden in Appingedam en Sauwerd.

Jan Harms Arkema 1794-1836 x Trientje Douwes van der Wal 1793-1836. Tinallinge.

Douwe Jans Arkema 1823-1895 x Roelofke Jans Jonker 1820-1899. Garnwerd en Ezinge.

Jan Douwes Arkema 1862-1934 x 1892 Roelofke Jacobs Zwerwer 1869-1943. Visvliet.

Trientje Jans Arkema 1894-1975 x 1922 Jelle Sjoerds Veenstra 1897-1986. Augustinusga.

Neeltje Veenstra 1930-2020 x 1953 Rinze Bruining 1929-1974. Buitenpost.

Jelle Bruining X Mattie Hoeksma (*auteur*) Surhuisterveen.